

Evrope, pomisliti pa je treba, da se je velekapital polotil brezobzirnega izkoriščanja samo tam, kjer je imel odpravo z nevednim in slabo organiziranim ljudstvom. Velekapital je danes čista surova sila, ki določuje svetovni politički neizprosno zamišljene smernice. Nagibi, ki ga vodijo, so: pohlep, brezčljivost in brezprimerna lakomnost po novih možnostih izkoriščanja. Velekapital je vrgel procvitajoče narode v krvavo kopel, velekapital je v štirih tednih grozne svetovne vojne s satanskim zlobom daroval na tisoče in tisoče mladeničev, žen in nedoizumljiv otrok, velekapital je po končanem krvavem plesu premaganim narodom postavil sesalne cevi na sleherno žilo in velekapital se ne miruje, postavlja si je mnogo novih, še bolj umazanih ciljev! Tri leta se že prerekajo predstavitelji svetovnega velekapitala glede obnove porušenega sveta in še do današnjega dne niso prišli do končnih zaključkov. Zakaj? Ker njih vplav ni našel na nobeni konferenci pravega zadovoljstva.

V naši državi imamo veliko neukega, da se bolje izrazimo: nepismenega ljudstva. Slovenci smo, hvala Bogu, v tem oziru še na najboljši poti. Pri Hrvatih se razmere vidno boljajo, najslabše pa je na žalost v Srbiji. Zato je srbski velekapital, kolikor ga je bilo in v koliko se je vezal z inozemskim, posebno francoskim, najbolj kritikal na revnega srbijskega kmeta, na mamega človeka. Kar je uganjala belgrajska „porodica“ (rodbina; to je običajni izraz za velekapitalistične pijavke srbskega ljudstva) s srbijskim zemljoradnikom, to je na Hrvaškem v istem smislu delala zagrebska čifutarija. V naši Sloveniji se židovska zalega nikdar ni mogla prav ukoreniniti. Odgovor je lahek. Zadruga misel je pri Slovencih našla odmeva. Oderuštvo v pravem pomenu besede nam je bilo pred vojno neznano. Slovenski obrtnik in trgovec, ki sta si z lastno močjo in z lastnim trudom ustvarila svojo bodočnost, sta se le nekoliko zavedala svojega pokolenja in nista pozabila, da sta sinova kmetijskih staršev. Zato sta bila povprečno solidna in oderuštvo v židovskem smislu jima je bilo tuje. Danes je vse to drugače. V novi državi se je velekapital okoristil: 1. z neurejenimi razmerami v preobračtu, 2. z narodnim oduševljenjem ljudstva. Velekapital je našel in podpihoval narodno razpoloženje širokih ljudskih plasti, sam pa je na njih izdeloval jeklene verige, s katerimi jih je kmalu nato začel privezovati ob stebre svojih templjev — bank, delniških in komanditnih družb. In te verige se čedalje bolj in bolj oklepajo gospodarske neodvisnosti našega ljudstva. Nevarnost, ki nam preti, je velika in zato je resno treba premisljevati o načinih in sredstvih, s katerimi se bodo zatirani in teptani vrgli proti sovražnemu velekapitalu.

Kje je pomoč?

Stara prislovica pravi: „Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.“ Kako modri so bili stari ljudje, ki so izrekli te besede, uvidevamo šele sedaj,

ko nas tarejo razne nevolje in nadlogi! Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! Kadar pridejo volitve, pomisli dobro in previdno, komu boš povzel svoje zaupanje. Ne poslušaj raznih političnih evangelistov, ki se bodo penili v cedili samih lepih obljub. Veruj le tistim, ki bodo malo obljubili in so vse življenje poprej posvečevali stvar temu delu za blagor splošnosti. Če priliki volitev si lahko sam pomagal. Če boš volil pošteno, načelno politično stranko, bo prišla državna uprava v rošene roke. Ne pričakuj pa čudežev, saj veš, da niti Bog ne more vsem ljudem ugoditi. Bodi pa uverjen, da je poštena parlamentarna večina (današnja večina v našem parlamentu je gnala ona je skriva vseh slabih razmer v državi; op. ur.) edino sredstvo, s katerim se zamore ljudstvo uspešno boriti proti velekapitalu.

Združite se v zadrugah!

Dugo sredstvo, drugo orodje, ki ga bo treba sukati, ako se bomo hoteli otrestiti kvarnega in razkrojevalnega vpliva velekapitalizma, je zadruga. Organizacija velekapitala moramo zastopati organizacijo ljudskega premoženja. Kmet, obrtnik, delavec, vsi se morajo združevati v svojih organizacijah. Organizacija je sicer nekaj brezdušnega, je neko opičje posnemanje, toda, kako se hočete boriti proti velekapitalu, ki vas ravno s pomočjo svoje siljane izvedene organizacije tisti ob tla in vam ne dopušča gospodarske svobode? Zato pa pravim: Ustanavljajte zadrug, kjer jih še nimate, in ne pustite umirati tistih, ki že obstojajo.

Cim več takih malih zadrug, pa bodisi da so to: nabavljalne, vinogradevalne, denarne, gospodarske itd. — bodo sprejemale naše Zadrugne in Gospodarske zveze v svoje okrilje, tem lažje bodo nastopale proti izkoriščevalcem človeške družbe. Ne nosite denarja v banke, temveč v vaše posojilnice. Posojilnice so zadrugne naprave in služijo boju zoper velekapital. Kupujte svoje potrebščine pri drugih, kjer dobiti kot člani ceneje in s tem vplivate na zniževanje cen. Prodajajte svoje poljske pridelke, žito, vino itd., preko zadrug, in spekulativni mešetarji vas ne bodo guli, ter se debelili na račun vašega truda.

Rad priznavam, da so težkoče, ki ovirajo razvoj našega zadrugaštva, velike. S posojilnicami, torej denarnimi zadrugami, se gre; uradni prostori so lahko v cerkveni hiši, župnišču ali kaplaniji. Navadno zadostuje mala sobica s pisalno mizo in železno blagajno. Drugače je glede konzumov (nabavljalne zadrug). Tu je treba pri merenih prostorov za prodajalno in skladišča. Isto je z gospodarskimi zadrugami, ki ne morejo nakupovati poljskih pridelkov, če nimajo obširnih skladišč. Toda v naših velikih vaseh, posebno ob žel. progi, in trgih bi se vendarle lahko dobilo kakšna gospodarska poslopja, ki bi se v ta namen uredila. Ponekod jih seveda nimajo in s tem je treba računati.

Kadarkoli bo slovensko ljudstvo na lastni koži začutilo, da mu gre za gospodarski obstanek (in ta čas je že

blizu!), bo moralo vse svoje neorganizirane stanove poklicati v vrste svojih gospodarskih organizacij. Zadrugaštvo ne vrši samo gospodarskih nalog. Zadrugaštvo je poleg socialne zakonodaje edino sredstvo, s katerim bo mogoče zaježiti socialno bedo, po manjkanje in ubožstvo. Poglejte si Dansko, Švedsko, Norveško, in prepričajte se boste, da v teh deželah s svojim razvitim zadrugaštvom, visoko nabrazbo nizkih slojev, ni tistih v nebo vpijočih razlik med posedujočim in revnim razredom, kakor pri nas! Zganite se pravočasno, kajti kazalec se približuje 12. uri in gospodarska neodvisnost nas vseh, ki tvorimo slovensko ljudstvo, je v nevarnosti. Pomagajmo si sami in Bog nam bo pomagal!

M. G.

Bratje, nikar!

Ljubljanski list „Slovenski Narod“ je v svoji številki z dne 13. I. m. objavil članek „Davčni vijak“, katerem obsoja krivično predpisovanje davkov. Članek se glasi sklepno: Ta davčni vijak, ki ne upošteva dejanskih razmer in ki hoče iz malih davkoplačevalcev izprežati več, kakor ima sploh premoženja, je največja nesreča za našo državo, ker bo polagoma pri nas spravil vse dosedaj še najbolj zanesljive elemente v proletariatski tabor. Opozorimo državno oblast na to dejstvo, naj za Boga ne prenačenja strun in jo svarimo, ker ta lahko rodi silno zlo. Napravite konec naravnost blaznim izgreedom na davce davkov, ki so se razpahi etno in izključno v bedni naši Sloveniji.

Dobro, da se „Slovenski Narod“ brambo naše bedne Slovenije, samo bojimo se, da je njegov rešilni klic prišel že prepozno in bo ostal glas v puščavi. Temu svarila na državno oblast bi mi dodali še drugo: nicer ne le v obrambo Slovenije — ampak v zaščito naše celokupne ujedinjene domovine Jugoslavije.

Kakor znano, so v Beogradu sestavili podrobni načrt ljudskošolskega zakona za celo državo. Prosvetni odbor ga že pili in bo prišel v doglednem času pred zakonodavno skupščino. V tem zakonskem načrtu je predvideno, da bodi srbohrvaščina učni jezik na vseh ljudskih šolah v državi.

Bratje, tega nikar! Mi vas ljubimo, kakor ljubimo tudi našo skupno domovino, toda pustite nam to, kar je tudi vam sveto, pustite nam naše narodne svetinje. Naj ne bo med nami ujedinenimi tremi rodniimi brati notemu odkazana usoda pastorka, naj nobeden brat ne vzbuja spominov na brezčutno mačeho staro Avstrijo, podajmo si roke kot enakopravni bratje, ki stanujemo v skupni rojstni hiši — vsak si pa naj svojo sobico opremi po svojem okusu in naš skupni dom bodi dom sreče, bo nerazrusljiva trdnjava, ki bo odbila vsak naskok sovražnika. Mi Slovenci se bomo radi učili vašega narečja, bomo radi srkali krepilo iz vaše z junaštvom prepojene književ

nosti in vašega bajnega junaštva, toda rotimo vas, ne delajte sile, kajti sila rodi srd in odpor, enakopravnost pa rodi vzajemnost, ljubezen in moč, kar je prvi in glavni predpogoj za zdrav razvoj vsake države.

Viničarji in kuhanje žganja iz tropin.

O žganjekuhi je izšla uradna knjiga, ki prinaša navodila o prosti žganjekuhi za viničarje. Dotični odstavek ponatiskujemo:

I. Zakonodajni odbor je sklenil, da ne plačuje trošarine tudi za omogotje žganja, ki ga kuhajo obdelovalci vinograde (viničarji) iz vinskih tropin, pripadajočih jim kot del zaslужke, ki stanujejo na posestvu lastnika vinograde in če porabijo skuhano žganje le za svojo lastno potrebo. Čas za kuhanje žganja, ki se dovoli vinogradniku (lastniku vinograde) in viničarju (obdelovalcu vinograde) pa skupno ne more biti daljši, nego pripada vinogradniku po številu njegove družine. (G. d. p. d. 29. 11. 1921, št. 19.647; G. m. I. L. 13. 12. 1921, št. B III. 20.162.)

II. Glede prijave in zatrosarinjenja žganja, ki se je skuhalo trošarinske prosto za domačo potrebo, a se namerava dati lastniku žgalne priprave kot odškodnina za to, ker je posodil kotel, veljajo ta le določila:

1. Zatrosariniti se mora količina (število litrov) žganja, ki se bo oddala lastniku kotla. Ta količina bo pavčno vnaprej znana, ker se pogodita proizvajalec žganja in lastnik žgalne priprave že vnaprej, kolikoli bo odškodnina za izvesten čas (izvestno število ur), ko se bo kuhalo žganje ali pa za vsak kotel vsako polnitev drozge, ki se bo skuhala. Če se pogodi odškodnina po številu polnitev, se ugotovi to število po količini pripravljene drozge.

Če osumi finančna kontrola, da se ni prijavila dejansko pogojena količina žganja, je njena naloga, da stvar preišče in ugotovi, kolikoli je dejanska količina žganja, ki se je dala lastniku kotla. Če se dokaže, da se je dala večja količina, nego je bila prijavljena in zatrosarinjena, ali pa, da od dana količina sploh ni bila prijavljena, se postopa po točki 135 člena 118 troš. prav. (zaradi tihotapljenja).

2. Ker se mora vložiti prijava in plačati trošarina vnaprej, ko se se ne ve, kolikoli bo dejanska jakost izdelanega žganja, se mora vzeti za podlago odmere trošarine povprečna jakost žganja s 25%. Trošarina znaša torej po 20 K (5 dinarjev) za vsak liter oddanega žganja, t. j. po 20 dinarjev za hektolitrsko stopnjo alkohola.

3. Prijavo vložiti in trošarino plačati mora proizvajalec žganja in ne morda lastnik kotla.

4. Prijava se mora vložiti pisмено na navadnem papirju, enako kakor prijava o prodanih količinah žganja po točki 75. člena 116, troš. pr.

5. Če se odškodnina ne daje v žganju, temveč v kaki drugi protitvugi, ni povoda za postopanje finanč

plul tesno ob ladijski steni. Zatisnil sem oči, da bi se navadil na temo, in sem legel na dno čolna.

Hitro je in hitro je plavala „Hispaniola“ in njen mali spremeljevalec z njo. Ze smo bili v eni vrsti z ognjem na obali in nevzdržno nas je nesel tok proti jugu.

Kar se zaguga ladja in se zasuže skoraj za četrt kroga. Obenem zadonijo divji glasovi na krovu in korakajo zaropčajo na stopnicah kabine.

Pijanica sta končno opazila nesrečo —

Tesno sem se stisnil na dnu čolna in priporočil svojo dušo stvarniku. Vsak trenutek sem pričakoval, da podeta ladja in čoln treščita ob skalo in se razbija — in konec bo mojega potovanja —

Ure in ure sem tako ležal. Gorincoj, sem in tja so me gonili valovi — zdajpazda me je oškropilo morje, u-trujenost se me je lotevala, brezdušna otopenost je legla name, in končno me je objel spanec in zaspal sem v guga-jočem se čolnu in sanjal o domu in o materi —

XXIV.

Svetel dan je bil, ko sem se prebudil.

Moj čoln je plaval ob jugozapadnem rtu otokovega. Solnce je že stalo precej visoko, pa zakrival ga je še „Dajnogled“, ki je na tej strani otoka v navpičnih stenah strmo padal v morje.

Komaj četrt milje sem bil od obale in mislil sem si najprvo, da ne bo težko priti na suho.

Pa izgledalo je drugače!

Jugozapadno obrežje je bilo skalnato in strmo in divje so se zaganjali valovi ob pečine. Če bi si bil upal tu blizu, zdrobili bi me bili, in če bi bil tudi prišel do obrežja, bi se bil zastonj trudil ob strmih čerch navzgor.

Pa to še ni bilo vse;

Na gladkih obrežnih stenah sem zagledal velike, mastne živali, leno so ležale na solcu in zdajpazda je katera z glasnim truščem planila v vodo in skale so odmevale od njihovega lajanja.

Pozneje sem zvedel, da so to morski Levi in da nikomur ne storijo nič žalega. Toda v tistem trenutku so mi črne živali naredile tolik strah, da bi za nobeno ceno ne bil šel na suho, tudi če bi bilo obrežje dostopnejše.

Rahel, pa stalen veter je pihal od juga. Razen tega je tekla močan mor-

ski tok krog južnega rta otokovega in se na zapadnem obrežju obrnil severu. Ni mi torej bilo treba drugega prepuštili se vetru in morju, pa sta me nesla na sever. Tam se mi bo, tako sem sodil, gotovo ponudila ugodnejša prilika, da pridem na suho.

Cudil sem se, s kako lahkoto je obvladal čoln tudi velike valove. Malo je poskočil in zaplesal, pa je bil preko takega sinjemodrega, belo ovenčanega brega globoko spodaj v dolini med dvema valima.

Poskušal sem vestati. Pa komaj sem se ganil, že je izgubil čola ravnotežje, veliki vali so pljusnili nanj in ga zalili, mene pa vsega premočili.

Ni bilo druge pomoči — mirno sem moral obležati na svojem mestu in se prepustiti usodi.

Strah me je bilo, pa poguma nisem izgubil. Izplaval sem s klobukom vodo iz čolna, nato pa opazoval, kako se je delal pot med valovjem.

Kakor hribi na celini, tako tudi ti vodni bregovi niso bili povsod enako visoki. Strmi vrhovi so na njih mejevali s prelazi, ravnici in dolinami. Sam sebi prepuščen si je čoln iskal svojo pot čez take prelaze in se izogibal strminam in grebenom.

„Dobro“, sem pomislil, „pa bodem pustil čoln, naj gre svojo pot! Na ugodnih mestih pa mu pomagam z vestanjem proti bregu!“

Rečeno storjeno, Mirno sem ležal v čolnu, se naslanjal na komolce, opazoval morje in skušal od časa do časa s lahkim udarci vesla dati čolnu smer proti obrežju.

Počasi je slo, pa slo je. Blizu in blizu mi je prihajalo obrežno skalovje in zeleno drevje in računal sem, da se mi bo posrečilo priti na suho pri prihodnjem rtu.

In skrajni čas je bil zame. Solnce je žarelo z neba, vroče je bilo, slaba morskava voda se mi je sušila po obrazu in na ustnicah, — silno me je žejalo. In zelenje in bregovi, ki so mi bili tako blizu, so se povečavali moje muke.

Približal sem se rtu, da bi bil skoraj lahko skočil na skale — pa me mojo nesrečo je bil tok močnejši nego jaz, — zanesel me je mimo —

Obupaval bi bil, da me ni v tistem trenutku zamotil nov, nenavaden pri-zo —

Ko me je zasukal tok krog rta proti severu, sem zagledal pred seboj „Hispaniola.“ (Dalje prihi)

na organov, razen, če se ugotovi, da se je kol dogovorjena protislužba do trošarine prosto skuhano žganje. V tem primeru se postopa po točki 135. člena 116. troš. pr. zaradi tihotapljenja.

Viničarji smejo torej pokuhati vin ske tropine (drugega sadja ne), ki so jih dobili od vinogradnika kot del za službo, če stanujejo na posestvu. Vinogradnikom, trošarine prosto, vendar ne sme skupno število ur za kuhanje žganja, ki so se dovolile vinogradniku in viničarju, presegati onega števila ur, ki pripada vinogradniku po številu rodbinskih članov.

Ker ni izrečno določeno, naj se pri določanju števila vinogradnikove rodbine, vpoštevata tudi število viničarjeve rodbine, se mora pač smatrati, da velja še nadalje načelo, naj se šteje v rodbino le oni, ki je pri vinogradniku na hrani in stanovanju, ne pa tudi oni, ki je pri njem le na stanovanju.

Morda bo to vprašanje pojasnjeno v popravkih k trošarskemu pravilniku, ki se izidejo.

V teh popravkih bo brezdvomno pojasnjeno tudi, v koliko razdobjih se sme dovoliti trošarine prosto kuhanje, če ima vinogradnik več viničarskih rodbin na svojem posestvu.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Parlament je začel dne 16. t. m. pretresovati program Pašičeve vlade. Štev. II. V imenu republikancev je povzel besedo poslanec Jovan Gjonovič. Napadel je v svojem govoru predvsem novo vlado, ki se je tako pozno predstavila parlamentu in ni dala prave prilike za podrobno razpravo o njenem programu. Obsojal je Pašičevo za nanko politiko, ki nam je na bolj škodovala radi tega, ker jo je vodil ta stari sam, brez parlamenta. Pritoževal se je nadalje čez slabo finančno in gospodarsko stanje, v katerem se nahaja naša država. Krivdo je predhvaljal nesposobnim voditeljem naše finančne politike. Dotaknil se je tudi armade in izjavil, da je postala orodje politike („bela“ in „črna“ roka — oficirske organizacije) in ni to, kar bi morala biti: narodna obramba. Ostro je zavrnil nasilno notranjo politiko sedanje vlade. Na koncu svojega govora je poudaril potrebo novih volitev. Ljudstvo naj enkrat spregovori jasno in odločno besedo, kajti to je edina pot, po kateri bomo lahko izšli iz sedanjih žalostnih razmer. Za Gjonovičem je govoril radikalec Joca Jovanovič, ki je v obširnem govoru stvarno in temeljito obrazložil svoja mnenja o položaju naše države na zunanji in znotraj. Dne 17. t. m. je zbornica nadaljevala razpravo o vladni deklaraciji (izjavi). Za narodne socialce je govoril poslanec Brandner, za socialpatriste Etbin Kristan, v imenu Jugoslovanskega kluba pa je nastopil dr. Deželic. V početku svojega govora je poudarjal, da je drugi Pašičev kabinet osaj po osebah in streljenjih do pričetka podoben prvemu. Ta vlada je drobila v svet, da bo nastopila po sprejetju vidovdanske ustave mirna doba plodonosnega razvoja naše države, a sedaj pa vidimo, da nas je brezglavi centralizem privedel na rob propada. Te čute mo vsi v javnem, gospodarskem in političnem življenju. V zunanji politiki smo živeli sama ponižanja, in stanje naše denarne vrednosti nam pa najhujše pridučuje naš gospodarski položaj. Vsihi, je čela opozicije, bratov Hrvátov, in v parlament. Vlada pa izraja centralizem klub hudemu odporu Slovencev in Hrvatov, Hrvate danes preganjajo in jih nazivajo rušilce države. To ni res, Hrvati so bili vedno iskreni rodoljubi in pristaši jugoslovanstva, toda nasilna politika belgradskih centralistov je ranila njihovo zavest, da je hrvatska država obsojalna že prej nego srbska in da so Hrvati imeli svoje kralje, svojo zgodovino. Hrvati niso bili „podjarmljeni“, oni so, kakor Slovenci, svobodno vstopili v to državo, toda oni zahtevajo popolno enako ravnost s Srbi, ki naj bo zajamčena v avtonomijah (federacijah) posameznih pokrajin. Dokler ne bodo Slovenci in Hrvati dobili svojih avtonomij, ne bo v državi niti miru, niti sreče in pravega gospodarskega raz-

ma. Sedanji vladi pa Jugoslovanski klub nikakor ne more izrekači zaupanja. — Clani odbora za upravno razdelitev države (centralizem) so se soglasno izrekli proti vladnemu načrtu o razdelitvi države. Govorniki vladnih strank so govorili v svojem imenu, le dr. Hohnjec je v imenu Jugoslov. kluba podal načelno izjavo, v kateri je zahteval, naj Hrvatska ter Slovenija ostaneta dve nedeljivi pokrajini. Vladni načrt deli državo na 26 oblasti. Radikalec Vulič pa je zahteval, naj se jo razdeli na 30 oblasti. Do končnih sklepov pa niso prišli. Zanimivo je tudi to, da je Pašič izjavil, da bodo državo razdeljevali na oblasti šele tedaj, ko bodo politične razmere za to bolj „ugodne“.

Avstrija. V Avstriji imajo sedaj vladno krizo: gospoda pri zeleni mizi se je zopet enkrat skregala. Kakor smo že poročali, sta Češka in Avstrija v Lani sklenili sporazumno pogodbo. Ker pa vsenemci te pogodbe nočejo podpisati, je moral vsenemski minister notranjih zadev dr. Waber, odstopiti. Pogodbo bodo v zbornici pa klub ugovorom vsenemcev sprejeli, ker bodo zanjo glasovali kršč. socialci (Ljudska stranka) in socialni demokrati.

Francija. Francoski minister predsednik Aristide Briand je moral odstopiti, ker niso večinske stranke v francoski zbornici odobrzile njegove miroljubne politike napram Nemčiji. Briand se je na konferenci zavezniških držav v Cannesu (govori: Kanu) potegoval za spravo med narodi in za olaševanje nemških odškodninskih plačil. Njegov naslednik je Raymond Poincaré, neizprosni nasprotnik Nemčije, ki bo z nasilno politiko potiskal Nemce prisiliti k plačevanju. Poincaréeva politika naslaja na Avstrijo najbolj za Francijo samo.

Naši tečaji in zborovanja.

Na županski tečaj v Mariboru. Še enkrat opozarjamo člane občinskih odborov, da se ga prihodnje nedelje, 22. jan., gotovo udeležijo. Začetek točno ob 9. uri v kazinski dvorani blizu stolne cerkve. Najvažnejša predavanja bodo: uradovanje in notranja uprava občin, domovinstvo, lovski zakon, davčne zadeve. Tečaj bo trajal od 9. do 12. in od 1. do 3. ure.

Županski tečaj za Priekijo in za Prekmurje. Se vrši v četrtek, 9. febr., pri Sv. Križu v tamošnji Slomšekovi dvorani. Predavanja ista kot na tečaju v Mariboru dne 22. januarja. Prisimo gg. župane, da pripeljejo na tečaj tudi odbornike!

Občni zbori kraljevnih odborov K. Z. se naj vršijo še meseca januarja in februarja po navodilih, ki jih je poslalo Tajništvo KZ iz Maribora. Liste novega odbora, oziroma zaupnikov pošljite čimprej strankini pisarni v Mariboru. Nabrano udnino pošljite poplačilci. Kjer želijo za občni zbor govornika, naj nam to sporočijo vsaj 14 dni poprej. Udnina znaša za leto 1922 1 dinar ali 4 krone. — Tajništvo KZ v Mariboru.

Okrajna KZ za sodni okraj Sv. Lenart ima v četrtek, 26. januarja ob 10. uri pri Arnušu občni zbor. Na dnevnem redu je poročilo o delovanju volitev odbora in poročilo o političnem položaju. Iz vsake občine in župnije naj pridejo vsaj zaupniki.

Zadnji čas je priredilo vodstvo KZ v Sevnici ob Savi že dva podučna tečaja. In to je na nas tako vplivalo, da smo se tudi mi pristaši KZ iz Zabukovja odločili za našo občno sklicati shod KZ, kateri bo v nedeljo, 20. jan. ob 2. uri pop. pri g. Martinu Kozincu v Prešni Loki, občina Zabukovje. Vabljeni ste vsi občani naše in sosednjih občin!

Dubova. Na praznik sv. Treh kraljev se je vršil lep shod SLS, na katerem sta poslanca Skoberne in Krajnc podala izčrpno poročilo o sedanjem političnem položaju. Udeležba je bila velika. Zborovalci so pazno poslušali in odobraval. Le znani Cetin, ta je postavil nekaj vprašanj, na katere je pa dobil tako odbojne odgovore, da je obmolnil in se potegnil v drugo sobo rekoč: Če je tako, bom pa tudi jaz obračunal z Urekom.

Kapele. V petek, 6. t. m. se je vršil shod SLS. V poljudnih besedah sta nam poročala poslanca Skoberne in Krajnc o političnem položaju. —

Shod je bil sijajno obiskan. Zborovalci so navdušeno pritjevali, izvajanjem, se zgražali nad nepoštenostjo slabostojnih poslancev, naše poslance so pa prosili, naj še večkrat pridejo sem.

Sv. Peter pod Sv. Gorami. V nedeljo, 8. t. m. smo imeli tu sijajno uspehi shod SLS. Prihitela sta med nas naša poslanca Skoberne in Krajnc ter nam obširno orisala politični položaj. Zborovalci so njuno poročilo sprejeli z odobravanjem, ter z navdušenjem sprejeli zaupnico Jugoslovanskemu klubu. Z veseljem beležimo dejstvo, da so ljudje ob Soti spoznali nepoštenost in izdajalstvo Samostojne. Samostojne voditelje vse preklinja, vse se jih izogiba, celo njihovi nekdanji najbližji prijatelji.

Kaj delajo nasprotniki? Mesto Samostojne — Sokola!

Ker je slišati, da na večih krajih mladi lib. učitelji hodijo na lov za fanti, sem prepričan, da so dobili za to naročilo od liberalne vlade. Lani so lovili ljudi s Samostojno, ki je obljubljala, kar je kdo želel. Pa imajo vsi dolgi nosi, kateri so samostojnežem verjeli, zato Samostojna več ne vleče, ker je ravno nasprotno prišlo, kakor so samostojni agenti obetali: vojaštva več, davkov več, zmešnjave večje, draginja večja, reda manj.

Da bi pa vendar nekoliko ljudi še za liberalno, ljudstvu tako škodljivo politiko in vladanje dobili za prihodnje volitve, nastavlja mladini, namesto samostojne, zdaj sokolsko past. — Zato vlada vsiljuje sokolstvo v Šolo, zato zapoveduje učitelstvu, naj lovi mladino za Sokola, zato meče vlada milijone davčnega denarja za Sokola, zato zapostavlja Orla, organizacijo krščanske mladine.

In ta nesrečna vlada podpira Sokola, s pomočjo Sokola hoče ona ohraniti moč in oblast nad našim ljudstvom, mu vzeli vero, kakor to dela že eno leto, odkar so se samostojneži srbskim bogatašem in slovenskim liberalcem vdinjali za razlaha korita. Da bi nas obdržali v liberalni sužnosti, to nalogo je sedanja vlada dala Sokolom in učiteljem.

Orel je v službi slov. krščanskega ljudstva, zato ga vlada preganja, Sokol je v službi liberalne vlade, zato ga ta podpira, on pa mora biti priganjač za to nesrečno vlado, ki je naša državi in našemu ljudstvu že toliko nepriklj naredila. Zato je sam svoj št. državi in našemu ljudstvu že toliko škodoval, ki je „carli“ sedanje vlade. Ali vas niso liberalni učitelji zadostni natarbali s Samostojno, katero so podpirali? Ali boste pustili, da bodo mladino zdaj kvarili s protiverskim Sokolom? Ali še ni zadosti škode trpel slov. narod zadnje leto?

Starši, poslušajte, kako govorijo Sokoli! Od Sv. Marjete na Dravskem polju nam pišejo: Sentjanski nadučitelj Jarc rad hoji pomagati našemu liberalnemu učitelju Kovačiču sokolska gnezda skupaj znašati. Pri tem pa včas tudi kakšno „pametno“ pove, včas g. župnika „pegla“, zadnjič pa je začel med preroke. Rekel je namreč bahate besede: prej bode Rim (to je kat. Cerkev) razpadel ko Sokol. — To imate zdaj! Kristus, ki je prerokoval, da njegove Cerkev peklenska vrata ne bodo premagala, se naj skrije pred g. Jarcom. Ta dični liberalni petelin je torej prepričan, da je Sokol bolj mogočen, ko pekel. Da bi Sokol rad bil tako hudoben ko pekel — pri Orlovskem taboru v Mariboru in drugih prilikah je pokazal, da je v skrivnosti, podivjanosti in blaznem sovraštvu do Cerkev in vere velik — to mu radi verjamemo; vemo tudi, da bi rad podrž skalo sv. Cerkev, saj pišejo sokolski listi, da Sokol ne sme biti rimski vernik, da mora Sokol vero v Boga in ljudstva iztrebiti. Vse to mu verjamemo, toda dvomimo, da bo res g. Jarc s Sokolom Rim uničil. Rimski cesarji Neron, Dioklecijan in drugi močni vladarji. Bismark in drugi takšni so se tudi zakleli, da bodo Kristovo Cerkev iz zemlje strebili. Bili so to, g. Jarcu bo menda to znano, močno gospodje, vsaj tako, kakor g. Jarc s svojim Sokolom, tudi neumni niso bili, vsaj boljše ne ko g. Jarc in g. Kovačič, a so bili izginili, njihovi

umrti so se izjalovili, Rim pa še stoji! Zato ne verjamemo, da bi Sokoli tako trde glave imeli, da bi z njimi razbili skalo kat. Cerkev. A šalo na stran! Mi krščanski starši si bomo take proferverske hujšake dobro zapomnili. Taki učitelji, ki javno govorijo, da je Sokola namen uničiti Rim, naj vzgojujejo deco? Iz tega pa tudi lahko spoznamo, da nobeden pravi kristjan ne sme titi pri Sokolu. Ali se se sme imenovati kristjana, če kdo pristopi v društvo, ki bi rado uničilo kat. Cerkev? Bral sem v katekizmu: Kdor Cerkev ne posluša, naj si bo kakor nevernik in očitni grešnik.

Besede — vredne slabostojnih. Poročilo od Sv. Marjete na Drav. polju. Ko je bil zadnjič pri cerkvi oznanjen mladinski shod, je eden od glavarjev samostojnih rekel: rajši bi naj sli gnoj ja kida, ko sem slišal te samostojne besede, sem si mislil: kar komu diši, in kamor kdo spada, o tem pa rad govorim. Čudno pa je to: kadar je oznanjen kakšen ples ali kadar pri njem od nedelje do torka mladina popiva in pleše, pa ta mož ne reče: naj bi rajši gnoj kida. Lep poštenjak to, da se spodtika nad tem, če se mladina iz obrazuje in podučuje, ko pa na drugi strani mirno trpi, da mladina divja, popiva in pleše cele dneve in noči.

Poslanec Drolenik je svojčas obljuboval: „Eno leto počakajte in videli boste, mi bomo vse popravili, kar je dr. Korošec zavezil.“ Leto je že davno okoli, davki pa so vedno večji, draginja zmiraj neznosnejša, uradnikov, posebno finančarjev vsak dan več, naš denar pa vsak dan manj vreden — kaj le dela Drolenik, kaj dela mesar, minister Pucelj? Pravita, počakaj te še par let, pa bo bolje, če nas vse skupaj prej ta rogati ne vzame. Vsi treznejši samostojneži se zato s studom obračajo proč od najgrše lažnjivke — SKS in se oklepajo Kmetске zveze, ki ostane zmiraj enaka, zmiraj zvesta braniteljica slov. kmeta. Pričeto k nam se tudi vi zadnji, ki ste dobro mislili, in dobro hoteli, ko ste šli med samostojneže, pa ste se zdaj prepričali, kako grdo vas je ta stranka prevarila, pridite, da bomo vsi kmetje in delavci spet enega duha in ene misli! V slogi je moč! Zaveda „klerikalec“.

Kaj jim mar. Od Sv. Marjete nize Pluja nam poročajo: Za šolskega ogleda so nam imenovali Vendeška Sokola vkljub temu, da pri nas Samostojna nima prav nobenega vpliva in veljave in tudi njen glavni zastopnik Sokol ne. On ni ne posestnik, ne davkoplačevalec, saj živi le od milosti bratove žene. Zapomnili si bomo, kako naše ugledne moze marjetskega šolskega o-kolisa s tem (imenovanjem) naravnost žali in zapostavlja šolsko vodstvo in šolska oblast. Sicer pa proti imenovanju najodločnejše ugovarjamo. V šoli naj odločuje tisti, ki ima otroke in tudi za šolo plačuje! To je naše stališče!

Zahvala samostojnežev. Lov občine Jarenina je občinski odbor, v katerem so po veliki večini pristaši SLS, podalšal prejšnjemu najemniku samostojnežu Lojzku Gorniku. Naši so se izgovarjali, da je Gornik domačin. G. Gornik je pred sejo obljubljal našim, da bo miren in bo opustil samostojno zdražbarijo. In kaj je storil Lojzek? Ko je dobil podaljšanje, pa je iz same kljubovalnosti daroval radi dobre kupčije, ki jo je napravil na škodo občine, 400 K za tiskovni sklad Samostojne. Zopet se je uveljavil slovenski res — spredaj liže, zadaj kraspa!

Tedenske novice.

Marib. knezoškof je bil od kralja odlikovan z redom sv. Save I. razreda.

† Jelitka je smrtno utrgala mlado duhovniško življenje obče prikljubljene g. kaplana Franca Paulič. Blagopokojni je bil rojen 1885, pri Sv. Petru pri Radgoni. Na občno prikljubljeno vernikov je kaplanoval na Laškem, Pištanju in pri Sv. Rupertu v Slov. gor., kjer si je v težavnem dušeskrbju našel utrogi. Bil je, ko ga je umrl v Mariboru 16. t. m. Rajni g. Paulič je bil blaga duša, ki je bil pripravljen sezuti edine čevlje in jih podariti siromaku. Ker je bil vnato goreč in nad vse radodaren dušni pastir, ga je povsod vse ljubilo in mu bilo od sreče vdano. Prepričan sem,